

Poslovni uspeh preteklega leta še zadovoljiv

Splošna ocena delavskega sveta, ko je konec februarja obravnaval zaključni račun za leto 1990 je bila, da smo v Stoklarni z doseženim poslovnim rezultatom lahko zadovoljni. Že res, da je po pokritju obveznosti iz dobička ostala le tako imenovana pozitivna ničla. A po vsem, kar je bilo v prejšnjem letu, ob gospodarski politiki, ki je z zamrznjenim tečajem dinarja štela uvoznike, zato pa izvoznikom rezala tanjši kos kruha, ob nenehni likvidnostni težavi, ki so nas spremljale zaradi velikih terjatev, pa ob dejstvu, da so v mnogih podjetjih delavci ostali brez plač ali brez dela, ker so postali tehnološki višek, prenekatere podjetje pa je šlo v stečaj, dosežen poslovni rezultat opravičuje nekaj zadovoljstva. Seveda pa ne toliko,

da se ne bi ozrli po lastnih napakah. O teh je bilo izrečeno mnogo kritičnih besed, predvsem na račun slabe organizacije dela oziroma slabe koordinacije med posameznimi obrati in službami, pomanjkanje potrebnih informacij in znanj, pa neodgovornega in malomarnega odnosa do dela, materialov...

Svoje pripombe so podkrepili s konkretnimi primeri. Kot nedopustni so bili navedeni primeri, da morajo v enem delu tovarne delavci domov ker nimajo dela, v drugem pa jih je ob istem času premalo, da bi lahko nemoteno organizirali delovni proces. To je lep primer, da se še vedno srečujemo s »plankami«, ki so jih svoj čas postavili tozdi.

Prav tako je nerazumljivo in nedopustno, da stroji delajo le s polovičnimi zmogljivostmi, ker ali ni orodij, ali pa prihaja do primerov kot je bilo pred kratkim, da so morali nekaj sekcij stroja ustaviti zaradi prevelikega odvzema stekla ali zaradi velikosti steklenice. Kritične besede so bile izrečene tudi na račun pomanjkanja in slabega pretoka informacij. Živimo v času elektronike in računalništva – tudi pri nas ju uvajamo, pa vendar ponekod v tem pogledu delamo kot v povojnem času. Tam pa, kjer smo uspeli vpeljati informatiko s pomočjo računalnikov, se prepogosto dogaja, da prihaja do napak, ker so delavci brez ustreznega znanja. Kot primer so napake pri odpremi izdelkov.

In še: Kako je mogoče, da izdelke

preštevamo le dokler so v proizvodnji. Koliko se jih izgubi in uniči na poti od proizvodnje do odpreme, pa ne zani- ma nikogar več. Kako je mogoče, da se lahko nekateri delavci obnašajo pri delu neodgovorno, ko pa je ob resnosti položaja vendarle jasno, da bi v bitki za obstanek moral biti udeležen sleherni delavec, se čutiti odgovorne- ga.

Seznam kritičnih pripomb še ni zaključen. Dodali bi mu lahko tudi tiste, dan poprej izrečene na seji sindikata. Iz obeh primerov pa lahko povzamemo, da so bile izrečene dobronamerno, kajti letošnje leto bo morda še težje, kot je bilo lansko. Ni pa nujno, da bi potonili zaradi lastnih napak.

Mili Kobal

Stoklarna spreminja svojo zunanjost

Z rušenjem, ki se je začelo petnajstega februarja, so začeli izginjati ožgani in na tragedijo spominjajoči zidovi Stoklarne. Izvajalec del se je obvezal, da bo rušenje opravljeno v petnajstih dneh. Medtem pa bodo morali za to odgovorni delavci v Stoklarni opraviti še nekaj nalog in priprav za gradnjo novega skladišča: priskrbeti načrte objekta, pridobiti potrebna soglasja različnih inšpekcijskih služb, pridobiti lokacijsko ter gradbeno dovoljenje.

Gradnja skladišča stekla – zanjo je z Rudisom Trbovlje že sklenjena pogodba, plačan pa je bil tudi avans, se bo pričela sredi aprila, trajala pa bo osem mesecev. Kot je bilo že nekajkrat povedano, bo to visokoregalno skladišče, vodeno bo z računalnikom, v njem pa bo delalo bistveno manj delavcev kot pri starem načinu skladiščenja in odpremljanja izdelkov. Zdaj je tudi jasno, da ne bo porušena visoka skladiščna stavba, kot je bilo prvotno zamišljeno, ko so analize pokazale, da je stavba preveč prizadeta, da bi še lahko služila svojemu namenu. Cena rušenja stavbe je glede na njeno konstrukcijo (železobetonsko) in lokacijo (v spodnjem delu kompresorska postaja) namreč previsoka. Oziroma, bistveno cenejša bo konstruktivna sanacija objekta, kar povedano drugače pomeni, da bodo na objektu (ko bo v celoti očiščen črepi in vsega drugega, kar je očistiti potrebno) vse razpoke in poškodbe zapolnjene s posebnimi materiali, kar naj bi objektu zagotavljalo stabilnost in varnost. Še z nekaterimi drugimi posegi (npr. zaste-

Nekako do sredine aprila bodo izginili na požar spominjajoči zidovi tovarne.

klitvijo oken, izolacijo stene) pa tudi preprečeno njegovo nadaljnje propadanje. Armatura plošča nad pritličjem pa bo posebej ojačana, in bo kompatibilna z novim skladiščem.

M. K.

Pozitivna ocena in zaupnica

Potem ko so delegati delavskega sveta potrdili zaključni račun za leto 1990 in njegovo delitev, so, kot določa zakon o podjetjih, ocenili tudi delo vodstva podjetja za preteklo leto. Menili so, da je ob vseh težavah, ki so spremljale naše poslovanje, vodstvo podjetja zadovoljivo opravilo svoje naloge, zato mu delavski svet daje pozitivno oceno in vso podporo za prihodnje delo. Seveda z zahtevo, da si tudi v prihodnje prizadeva za uspešnost podjetja. Kajti le uspešno poslovanje lahko članom kolektiva zagotavlja primerne osebne dohodke ter s tem tudi dostojno življenje.

Davki v letu 1991

V letu 1991 se je s sprejetjem Zakona o financiranju javne porabe bistveno spremenil način financiranja le-te. Tako podjetja kot delavci, oziroma vsi državljani Slovenije se srečujemo z novimi davki kot:

- dohodnina
- davek na izplačane osebne dohodke
- davek na dobiček

Ti davki v celoti nadomeščajo dosedanjí razvejeni način financiranja splošnih družbenih potreb, obenem pa tudi bistveno vplivajo na samo oblikovanje dobička v podjetjih, kot tudi na osebne dohodke, oziroma prejeme delavcev.

Če znaša osnova povpr. mes. OD predpretek. meseca zaposlenih v Republiki Sloveniji (za december 11.601)

nad	do	spodnji	znaša davek	zgornji
a)	80 % (9.281)		12 %	
b) 80 % (9.281)	160 % (18.562)	80 % pop. OD x 12 % + 22 % nad	80 % povp. OD	
c) 160 % (18.562)	240 % (27.842)	80 % pop. OD x 34 % + 25 % nad	160 % povp. OD	
d) 240 % (27.842)		80 % pop. OD x 59 % + 30 % nad	240 % povp. OD	

Primer izračuna:

Izračun je narejen za štiri različne višine (lanskega) čistega osebnega dohodka (A, B, C, D).

Pri izračunu je potrebno vedeti:

1. povprečni mesečni BOD predpreteklega meseca zaposlenih v Republiki Sloveniji, ki je znašal za mesec december 11.601 dinarjev, oziroma od tega 80 % 9.281 dinarjev, 160 % 18.562 dinarjev, ter 240 % 27.842 di-

DOHODNINO

bodo plačevale vse fizične osebe s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, če dosegajo dohodke iz kakršnekoli dejavnosti (iz delovnega razmerja, kmetijstva, ipd.), kot tudi tisti z začasnim bivanjem več kot šest mesecev. Dohodnino plačujemo delavci med letom kot davek od osebnih prejemkov in sicer od svojih doseženih osebnih dohodkov iz delovnega razmerja, ter od prejemkov za priložnostna dela. Ta plačila se pri letnem obračunu dohodnine upoštevajo kot akontacije.

Glavna značilnost tega davka je, da ga ne plačujemo vsi v enakem odstotku, temveč progresivno z višino čistih osebnih dohodkov v skladu z naslednjo lestvico:

narjev. To je potrebno zaradi razvrščanja delavčevega BOD v razpore lestvice (a, b, c ali d).

2. faktor za preračun starih čistih osebnih dohodkov v novi bruto osebni dohodek 1.6221, ki ga dobimo z upoštevanjem

- prispevkov socialne varnosti (pokoji, invalid. zavar., zdravstveno varstvo, ter zaposlovanje) v višini 23,35 %
- ter povprečne stopnje davka od osebnih prejemkov v višini 15 %.

	A	B	C	D
1. stari čisti OD	4.000	8.000	14.000	21.000
2. stari bruto OD (zap. št. 1 x 1,752)	7.008	14.016	24.528	36.752
3. novi bruto OD (zap. 1 x 1,6221)	6.488	12.977	22.709	34.064
4. uvrstitev delavčevega BOD iz zap. št. 3 v razpore lestvice	a	b	c	d
5. ugotovitev osnove, stopnje ter zneska spodnjega davka – osnova (80 % pop. OD iz lestvice)	6.488	9.281	9.281	9.281
– stopnja	12	12	34	59
– zneski spodnjega davka	779	1.114	3.156	5.476
6. ugotovitev osnove, stopnje ter zneska zgornjega davka – osnova: BOD delavca iz zap. 3.	–	12.977	22.709	34.064
– osnova iz lestvice	–	9.281	18.562	27.842
– stopnja	–	3.696	4.147	6.222
– znesek zgornjega davka	–	22	25	30
7. SKUPAJ DAVEK (5+6)	779	1.927	4.193	7.343
8. prispevki socialne varnosti (zap. 3 x 23,35 %)	1.515	3.030	5.303	7.954
9. NOVI ČISTI OD (zap. (3-7-8))	4.194	8.020	13.212	18.767
10. vpliv davka na čisti OD (zap. 9: zap. 1)	1.05	1.00	0,94	0,89

Osnova iz zaporedne številke 3 se lahko zmanjša v primeru, da delavec vzdržuje:

- enega družinskega člana za 10 %
- dva ali več družinskih članov za 15 %

Podjetja pa po novem plačujejo:

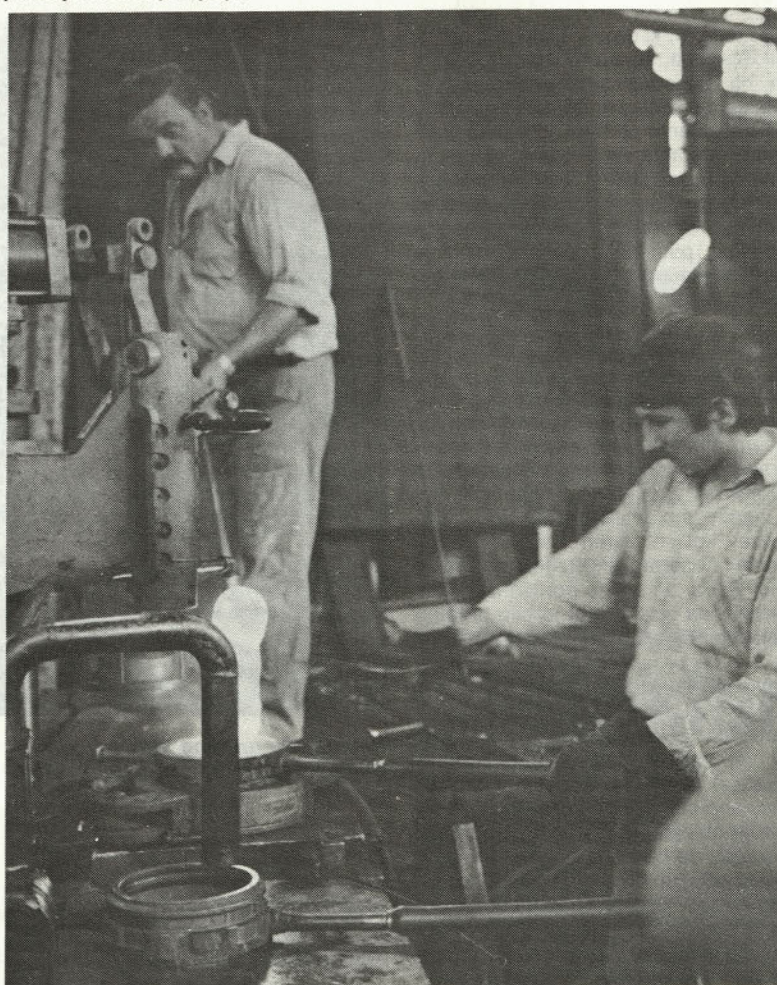
- DAVEK NA IZPLAČANE OSEBNE DOHODKE
- DAVEK NA DOBIČEK
- PRISPEVKE ZA SOCIALNO VARNOST

V zvezi s tem lahko ugotovimo le to, da so podjetja, med njimi naše bistveno **bolj obremenjena**, kot so bila v preteklem letu, kar dokazuje naslednja primerjalna tabela, ki primerja dva izračuna davkov in obveznosti za leto 1990 in sicer enkrat z upoštevanjem stopenj obveznosti veljavne za leto 1990 in drugič z upoštevanjem stopenj veljavnih za leto 1991:

naziv obveznosti	%	1990 znesek	%	1991 znesek
1. prisp. SLO in DS	0,28	550.259	–	–
2. prisp. za požarno varnost	0,622	930.468		
3. prisp. za štipendiranje	0,50	721.763		
4. prisp. za zaposlovanje	0,62	637.351	1,70	2.483.135
5. prisp. ŽG	2,40	4.486.025		
6. solid. gradnje stanov.	0,10	164.609		
7. komunalni prisp.	2,10	3.304.292		
8. družb. usmer. stan. grad.	3,81	6.328.817		
9. prisp. izobr. skup.	4,73	2.834.758		
10. prisp. raz. skup.	2,49	1.492.295		
11. prisp. za zdr. varstvo	0,60	616.791	6,60	9.640.408
12. prisp. SPIZ	5,10	3.056.535	14,40	21.033.618
13. prisp. za kulturo	1,70	1.018.836		
14. prisp. za teles. kult.	0,08	47.945		
15. prisp. za pos. proizv. hrane, blag. rezerve	2,293	1.374.228		
16. prisp. solidarnosti	0,20	119.863		
17. prisp. iz dobička iz BOD	42,91	63.161.700	38,35	56.016.615
18. davek na izplač. BOD		–	12,00	17.528.015
19. davek na dobiček		–	40,00	–
SKUPAJ OBVEZNOSTI		90.846.505		106.701.791
INDEX (91/90)				117

Zdenka Fabjan

Res je, da nova davčna zakonodaja manj jemlje od davčeve plače, zato pa precej več od podjetja.

Spremembe Zakona o delovnih razmerjih

Reševanje problematike o presežkih delavcev

Skupščina Republike Slovenije je 30. januarja letos sprejela prvo novelo Zakona o delovnih razmerjih. Novela zakona (oziroma zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o delovnih razmerjih) je bila deležna številnih pripomb in sprememb že v postopku sprejemanja in usklajevanja. Vendar pa še obstajajo dileme tudi pri sprejeti noveli.

Sprejete spremembe in dopolnitve delovne zakonodaje so neugodne za delavce. Vendar pa bo poseg v njihovo socialno varnost sledil še toliko bolj gotovo, če ne bo podpore organizacijam, ki še imajo tržno zanimive programe in možnosti za preživetje.

Spremembe in dopolnitve se nanašajo na poglavje o reševanju presežnih delavcev in prinašajo naslednje novosti:

Prenehanje potreb po delu delavcev je lahko začasno ali trajno in nastane zaradi nujnih operativnih razlogov, kamor štejemo zmanjšanje obsega dela, uvajanje sodobnejše tehnologije, spremembe potreb po znanju in podobno.

Začasno prenehanje potreb po delu delavcev je časovno omejeno in sicer največ 6 mesecev. Delavcem, ki postanejo začasni presežek, delovna razmerja ne preneha, ampak gre le za začasno omejitev pravic iz delovnega razmerja. Organizacija lahko delavcu – začasnemu presežku omogoči:

1. razporeditev (največ za 6 mesecev) v okviru organizacije na drugo delovno mesto, za katero se zahteva eno stopnjo nižja strokovna izobrazba
2. razporeditev v drugo organizacijo na delovno mesto, za katero se zahteva eno stopnjo nižja strokovna izobrazba (največ za 6 mesecev)
3. dokvalifikacija oziroma prekvalifikacija (ki traja največ 6 mesecev)
4. čakanje na delo (največ 6 mesecev)
5. delo s skrajšanim delovnim časom (na 36 ur ali manj)

V primeru 1., 2. in 5. točke je delavec upravičen do osebnega dohodka za dejansko delo, ki pa mora biti najmanj 20 % višji kot je nadomestilo za čas čakanja na delo. V času dokvalifikacije oziroma prekvalifikacije pa prejema delavec osebni dohodek v višini, določen s kolektivno pogodbo oziroma splošnim aktom.

V primeru, da postane delo delavca v organizaciji nepotrebno za več kot 6 mesecev, govorimo o trajnem prenehanju potreb po delu delavca (v nadaljevanju trajni presežki). Trajni presežki se lahko ugotavljajo na dva načina in sicer:

- ugotovi se, da delavcu trajno ni mogoče zagotoviti dela;
- delavcu ali delavcem začasno ni mogoče zagotoviti dela, največ za 6 mesecev, vendar pa se po tem času izkaže, da delavcu oziroma delavcem tudi po tem roku ni mogoče zagotoviti dela.

Prehod začasnih presežkov v trajne presežke ni avtomatski, ampak je tudi v primeru iz druge alineje prejšnjega odstavka potrebno voditi postopek, ki velja za trajne presežke.

Delavcu – trajnemu presežku delovno razmerje ne preneha, če mu je mogoče zagotoviti:

- razporeditev na drugo delovno mesto v organizaciji, ki ne ustreza njegovi strokovni izobrazbi, znanju in zmožnostim, če delavec s tako razporeditvijo soglaša;
  - opravljanje drugega dela s prekvalifikacijo oziroma dokvalifikacijo (v roku 6 mesecev)
  - opravljanje dela z nespremenjenim številom delavcev v skrajšanem delovnem času, ki se šteje za polni delovni čas (najmanj 36 ur na teden).
- Če obstajajo možnosti prerazporeditve ali dokvalifikacije oziroma prekvalifikacije, se pri določitvi delavcev, ki se jim bo ena izmed teh možnosti zagotovila, upošteva delovna uspešnost,

strokovna izobrazba, delovna doba v organizaciji in socialne razmere, v katerih delavec ali delavci živijo. Ti kriteriji se upoštevajo tudi pri določitvi delavcev, katerih delo postane začasno nepotrebno (začasni presežki).

Kriteriji, ki se upoštevajo pri določanju delavcev, ki jim trajno ni mogoče zagotoviti dela – trajni presežki, pa so naslednji:

- strokovna izobrazba delavca oziroma usposobljenost za delo, potrebna dodatna znanja in zmožnosti
- delovne izkušnje
- delovna uspešnost
- delovna doba
- zdravstveno stanje
- socialno stanje

Zakon našteva kategorije delavcev, ki jim delovno razmerje zaradi nujnih operativnih razlogov ne more prenehati. To so delavci

- v času služenja vojaškega roka
- v slučaju odsotnosti zaradi začasne nezmožnosti za delo zaradi bolezni
- nosečnice in delavke (delavcu) v času porodniškega dopusta in dopusta za nego in varstvo otroka
- člani organa upravljanja (delavski svet), voljenemu ali imenovanemu sindikalnemu poverjeniku in delavcu – delegatu skupščine DPS (v času opravljanja te funkcije).

Prav tako so našteje kategorije delavcev, ki jim delovno razmerje lahko preneha le z njihovim soglasjem s pogojem, da se jim zagotovi zaposlitev za nedoločen čas v drugi organizaciji, dokup zavarovalne dobe, denarno nadomestilo za primer brezposelnosti do izpolnitve pogoja za upokojitve ali ustrezna odpravnina. To so naslednji delavci:

- delavci invalidi
- starejši delavci, ki jim do izpolnitve

pogoja do upokojitve manjka do 5 let zavarovalne dobe

- oba zakonca, zaposlena v isti organizaciji
- delavec, katerega zakonec je kot nezaposlen prijavljen na zavodu za zaposlovanje

- delavka – delavec samohranilec z otrokom starim do dveh let

Delavcu – trajnemu presežku preneha delovno razmerje po preteku 6 mesecev po dokončnosti sklepa o prenehanju delovnega razmerja, v tem času pa je delavec upravičen do nadomestila osebnega dohodka po kolektivni pogodbi oziroma splošnem aktu. Če pa delavec v tem času dela, ima pravico do osebnega dohodka po dejanskem delu.

V primeru, da delavcu preneha delovno razmerje sporazumno pred potekom 6-mesečnega roka mu mora organizacija izplačati celoten znesek nadomestila osebnega dohodka.

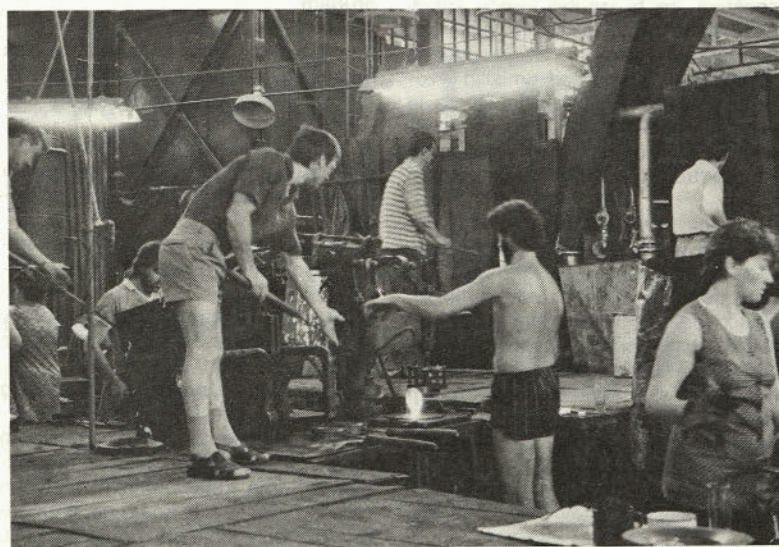
Prav tako pa je delavec, ki mu delovno razmerje preneha kot trajnemu presežku in ki je v organizaciji zaposlen najmanj dve leti, upravičen do odpravnine v višini najmanj polovice njegovega povprečnega OD v zadnjih treh mesecih, za vsako leto dela v organizaciji. Iz tega so izvzeti delavci, ki jim je organizacija zagotovila ustrezno zaposlitev v drugi organizaciji ali mu je dokupila delovno dobo.

Celoten postopek ugotavljanja zaasnih in trajnih presežkov, prav tako tudi sprejem ukrepov za preprečitev in omilitve škodljivih posledic vodi direktor oziroma organ upravljanja – delavski svet (če gre za večje število delavcev). O postopku mora biti obveščen sindikat, ki je vključen tudi v postopek sprejemanja programa razreševanja presežkov.

To so v grobem našteje glavne novosti Zakona o delovnih razmerjih, ki jih bo tudi Steklarna upoštevala pri pripravljanju ustreznega akta, saj se lahko zgodi, da se bo tudi pri nas pojavil problem presežnih delavcev.

Ksenija Pirc

Za ročno in polavtomatsko proizvodnjo je trenutno veliko dela.

Vlastek – obetavna naložba

Po približno enem letu od ustanovitve podjetja Vlastek je bil 28. januarja v Trbovljah slovenski javnosti predstavljen investicijski program tovarne za proizvodnjo steklenih vlaken. Kot je bilo že ob ustanovitvi podjetja rečeno, naj bi proizvodnja steklenih vlaken ter njihova predelava (v tkanine, kompozite) pomenila enega temeljnih možnih programov za prestrukturiranje premogovništva; celotni projekt pa naj bi uresničevali postopoma, v več fazah. Prva faza pomeni gradnjo tovarne za proizvodnjo steklenih vlaken. Gradnja tovarne je predvidena v Hrastniku na prostoru nekdanjega nogometnega igrišča za Savo. Imela naj bi dva talilna objekta, na katerih bi letno proizvedli 12.000 ton steklenih vla-

ken (roving, mat, voal) od tega bi na domačem trgu prodali 60 %, 40 % vlaken, namenjenih za izvoz pa je pripravljena odkupiti švicarska firma Interplastica, ki je ob Smeltu tudi sodelovala pri pripravi projekta.

Projekt gradnje tovarne je torej narejen. In kaj lahko o njem še povemo: predvsem to, da gre za proizvodnjo z visoko tehnologijo, da je tržišče steklenih vlaken v nenehnem prostoru, da omogoča zaposlovanje velikega števila ljudi (okoli 400), da uresničitev projekta pomeni tudi razvoj regije, tehnološki razvoj...

Kot je predvideno v projektu, je za gradnjo tovarne steklenih vlaken potrebno 173.000 CHF. Pri čemer je 40 % potrebnih sredstev pripravljena

priskrbeti Interplastica, kje dobiti preostalo vsoto denarja (v višini 82.000 CHF) je za zdaj še neznano. Vsekakor pa so pričakovanja, da bo republika Slovenija oz. njena vlada tudi primaknila pomembnejši delež kapitala upravičena, čeprav je minister za planiranje Igor Umek že na sami predstavitvi dejal, da manjkajoča vsota de-

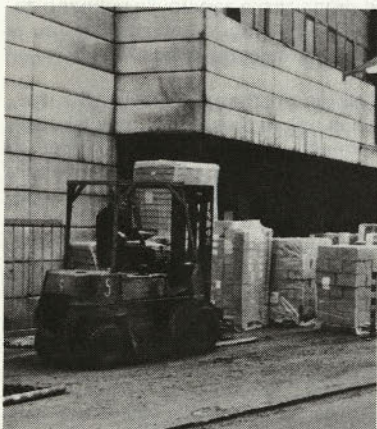
narja predstavlja toliko kot ga vlada v enem letu namenja za intervencije v kmetijstvu. Če bo gradnja tovarne potekala tako kot je predvideno v projektu, bi trajala dve in pol leti, vanjo vloženi denar pa bi se vrnil v štirih do petih letih.

Mili Kobal

Revirska delavska univerza

Poslovni partner malo drugače

Ustanavljanje prvih delavskih univerz sega v zgodnja šestdeseta leta, njihovo glavno poslanstvo pa je bilo delavcem približati šolo in znanje. Potrebe po znanju so bile v tistem času zelo velike, pravega in organiziranega sistema za izobraževanje ob delu pa do tedaj ni bilo. Z ustanovitvijo delavskih univerz so se delavcem vrata za izobraževanje odprla na stežaj. Na samem začetku je resda bilo skoraj povsod nekaj iskanj in nejasnosti o organizaciji in vsebini dela teh institucij.

Voznik viličarja – le eden od številnih poklicev, pridobljenih na RDU.

Deloma tudi zato, ker je vsak malo večji kraj hotel imeti svojo delavsko univerzo. Tudi v Zasavju smo jih imeli v začetku v vseh treh občinah. Po nekaj letih (1963) je le prišlo do njihove združitve, Revirska delavska univerza v Trbovljah pa je s tem lahko postala močna izobraževalna institucija. Preko nje se je v naslednjih letih in desetletjih šolalo na tisoče delavcev. Tudi pre nekateri delavec iz Steklarne (od proizvodnih, administrativnih in vodstvenih) si je s pomočjo te institucije oz. njenih izobraževalnih programov pridobil potrebna znanja in kvalifikacije. Na željo Steklarne je v letih 1970 in 71 deloval celo dislocirani oddelke steklarske šole iz Rogaške Slatine, ki jo je zaključila skupina naših steklarjev.

Proti koncu sedemdesetih let je delavska zakonodaja ob bok šolski izobrazbi postavila delovne izkušnje. S tem se je močno zmanjšalo zanimanje za izobraževanje zaposlenih. Ko pa smo dobili še zakon o usmerjenem izobraževanju, ki je šolanje ob delu dejansko postavil na stranski tir, je to za delavske univerze pomenilo veliko preizkušnjo – biti ali ne biti. Revirska

delavska univerza jo je dobro opravila. Še več. Postala je še pomembnejša in nepogrešljiva izobraževalna institucija Zasavja.

Za Magdo Malovrh, ki je v tem negotovem času prevzela vodenje te ustanove, pa je bila ta negotovost kot nekakšen izziv za preizkus, kaj takšna ustanova lahko je, kaj in koliko zmora dati ljudem v prostoru v katerem deluje.

Delavska univerza je našla novo vsebino dela, novo kakovost. Magda Malovrh pa se je po desetih letih njenega vodenja konec lanskega leta upokojila. V preteklih letih smo se z njo srečevali dokaj pogosto. Ob njenem zadnjem delovnem obisku v Steklarni pa smo ob pogovoru o programih, ki jih je še pripravila, realizirani pa bodo potem, ko bo ona na listi upokojencev, pokramljali tudi o delu in sodelovanju v preteklosti.

Ko ste prevzemali direktorske posle, je bila delavska univerza v dokaj negotovem položaju. Kako ste videli njeno prihodnost?

»Res sta bila tedaj položaj in prihodnost delavske univerze negotova, vendar pa so jo občinske skupščine vseh treh občin opredelile kot potrebno izobraževalno institucijo ter ji s tem namenile del sredstev za njeno delovanje. Torej je bilo treba ta sredstva opravičiti, pripraviti »tržno« zanimive programe. Take, ki bi v preteklosti realizirane programe nadgradili, oziroma ponudili nekaj povsem novega, Zasavju potrebnega.«

Svoj čas so v Trbovljah ob vsem drugem tekla izobraževanja nekaterih višjih šol (VEKŠ, VUŠ, VTŠ). V času, ko ste prevzeli vodstvo, so bili programi večinoma realizirani, ali pa ni bilo več zanimanja. Pripeljati nove oddelke oz. druge šole pa je bilo mnogo težje kot nekdaj. Pa vam je vendarle uspelo. Kako?

»Ko smo ugotavljali kakšne izobraževalne programe bi morali ponuditi Zasavju, smo ugotovili na nam npr. primanjkuje pedagoških delavcev. Pa smo si rekli, zakaj ne bi v Trbovljah organizirali oddelka pedagoške akademije. In smo ga, čeprav ni bilo lahko. Potrebne so bile dovolj tehtne utemeljitve, prepričati je bilo treba tiste, ki so v Ljubljani imeli glavno besedo. Pa so se napori splačali in v Trbovljah smo prvi v Sloveniji dobili oddelke pedagoške akademije za predšolske otroke. Prav zdaj slušatelji zaključujejo študij.«

V Trbovlje ste pripeljali tudi drugo stopnjo Visoke šole za organizacijo

dela, na katero ste se bojda vpisali bolj zato, da ste imeli zadostno število slušateljev.

»Mislim, da za učenje ni nikoli prepozno. Res se je tedaj zaradi enega manjkajočega slušatelja odločalo dobiti ali ne dobiti oddelke v Trbovljah. Odločitve za študij mi ni bilo nikoli žal, pa čeprav bo moja diploma ostala spravljena v predalu. Veliko večje zadovoljstvo mi daje to, da smo ljudem, ki so si želeli pridobiti izobrazbo, to tudi omogočili.«

Vodenje delavske univerze pomeni tudi tesno sodelovanje s celo vrsto ustanov, v veliki meri tudi s podjetji, ki so pogosto naročniki izobraževalnih programov. Kakšno je bilo v teh letih sodelovanje Steklarne in delavske univerze?

»Sodelovanje s Steklarno je bilo vseskozi izjemno korektno. Pravzaprav sem odnos do izobraževanja, kakršen je bil oz. je v Steklarni, več-

rat in na različnih mestih postavljala za vzor. Ob koncu pa sem izdelala celo majhno statistiko, katere rezultati so bili za Steklarno realizirani 104 programi (seminarji, predavanja, tečaji), ki so trajali več kot 2700 šolskih ur, v izobraževanju pa je (statistično) sodelovalo 2100 delavcev.«

Nekaterih seminarjev, ki ste jih organizirali, se z zadovoljstvom spominjamo tudi po tem, da ste nam pripeljali izjemno dobre predavatelje, včasih take, ki jih je zelo težko dobiti. Vam pa je to vedno uspelo?

»Znani ljudski pregovor, da lepa beseda lepo mesto najde, še vedno drži. Vedno sem se ga držala in nisem nikoli naletela na slab odnos ljudi, do katerih so me vodile delovne naloge in službene poti.«

Pogovarjala se je
Mili Kobal

Sestanek steklarjev brigadirjev

V sredo, 20. februarja, je vodja proizvodnega sektorja sklical sestanek, na katerega je povabil steklarje brigadirje, beseda pa je stekla o drugačni razporeditvi delovnega časa, oziroma uvedbi štiriizemskega delovnega turnusa v ročni in polavtomatski proizvodnji.

Sestanka so se udeležili skoraj vsi brigadirji in še nekaj pomočnikov. Vseh se je zbralo okoli trideset.

Vodja proizvodnega sektorja je na začetku sestanka opisal trenutno gospodarsko stanje podjetja, ki je vse prej kot rožnato, v nadaljevanju pa je predstavil ukrepe, ki naj bi pripomogli k izboljšanju zdajšnjega stanja. Kot je splošno znano, imamo težave s prodajo nekaterih izdelkov, iz dneva v dan se zaradi velikih terjatev na jutrotržišču pojavljajo likvidnostne težave. Najbolj zanesljiva prodaja in tudi plačilo je še v izvozu, kjer pa so najbolj iskani izdelki razsvetljave. Naročil je trenutno toliko, da so naše zmogljivosti premajhne. Zaostajamo pri dobavljanju izdelkov. To pa je tudi glavni razlog za predlog, ki bi v tem obratu uvedli štiriizemsko delo. Kot je bilo rečeno, ima ročna proizvodnja perspektivo, če bi izgubili kupce zaradi naše neažurnosti pa bi verjetno bila nepopravljiva škoda. Svoja uvodna razmišljanja pa je sklenil z mislijo – vodilna struktura delavcev Steklarne je dolžna, vse storiti za obstoj in stabilnost Steklarne, kajti steklarstvo je še kako potrebno ljudem v tej hrastniški dolini.

Ko je vodja proizvodnega sektorja povedal, kar se mu je zdelo pomembno, je zavladala tišina, a le za kratek čas. Nato se je razvnela razprava, v kateri so steklarji s svojimi argumenti izpodbijali podani predlog. Razprava je včasih segla celo na druga področja, ki nimajo nič skupnega s štiriizemskim delom.

Sicer pa, saj je najbolje, če kar povzamem, kako je potekal dialog.

● Ne verjamem, da bo drugače, če bomo razbijali brigade, da bi delali nove.

● Vidimo, da marsikaj okoli naše proizvodnje ni urejeno. Ni prave organizacije, ljudje postopajo naokoli, odpadkov je veliko...

● Že nekaj časa pripravljamo predlog za štiriizemsko delo. Upam pa si trditi, da steklarji delamo dovolj.

Morda se bomo prihodnje leto pogovarjali le še o petnajst brigadah, ali celo manj. Meni pa gre za to, da vsaj zdaj izkoristimo priložnost in podalimo teh petsto, šeststo tisoč plafonjer. Lahko se dogovorimo tudi tako, da bi vsaj lajke delale v štirih izmenah.

● Kaj takega sploh ne. Ali bomo šli v štiri izmene vsi ali pa nobeden.

● Zakaj pa IML stroj stoji? Tistega, ki ga je kupil, bi morali zapreti.

Takšna pripomba ni na mestu. IML bo začel delati v maju, ko bo gotova l-peč, ki je stekla ob požaru. Za A peč, kjer je stroj delal, pa dobro veste, da smo jo morali ustaviti zaradi razmer, ki so nastopile po požaru. Razumem vaš položaj, storili bomo vse, da ta prehod čimbolj omilimo. Vendar pa imam pred očmi vprašanje, kaj bo, če nam kupci zato ker jih bomo pustili na cedilu, uidejo, gredo v Italijo, ali kam drugam.

● Koliko pa bo zato dobil delavec? Imel bo delo. Sicer pa o tem na tem mestu ne bi smeli odpirati razprave, saj ste bili pri kolektivni pogodbi steklarji ocenjeni korektno.

● Zakaj pa nič ne storite, da bi zmanjšali količino odpadkov? Tudi s tem bi lahko povečali število izdelkov za prodajo.

● Pa saj sploh ne veste, pod kakšnimi pogoji delamo steklarji. Naše steklo je kot »pleh«. Ko je bil tukaj tisti steklar od Limburga, nič ni spravil skupaj. Mi pa moramo delati in to z velikim tempom.

Tudi to bomo uredili, da bo steklo boljše, da boste lahko delali z zmernim tempom, ker z zdajšnjim načinom dela uničujete sami sebe. Z drugačnim oziroma funkcionalnim delovnim časom delavcev, ki imajo na skrbi pripravo proizvodnje pa bomo dosegli,

da bo dejansko vse pripravljeno za nemoteno delo. Kot verjetno že veste, je v pripravi projekt reorganizacije, po katerem bo proizvodnja in prodaja potekala po proizvodnih programih. Cilj te reorganizacije je, da proizvodnjo povežemo kapitalsko in drugič da zmanjšamo stroške proizvodnje tudi na račun manjšega števila delavcev.

● Tu se pogovarjamo o reorganizaciji, vse pa rešujete na hrbitih steklarjev. Zakaj se pa ne pogovarjamo o lastninjenju?

O lastninjenju se ne moremo pogovarjati, ker za to še nimamo zakonske osnove. Tudi trditev, da Steklarno rešujemo na hrbitih steklarjev, ne drži. Prav zdaj se po vseh sektorjih analizirajo delovna mesta in ko bo predložen predlog reorganizacije, se bomo soočili s presežki delavcev. V konkretnem primeru smo želeli stvari izpeljati nekoliko hitreje, ker nas prehitveva čas.

● Pa saj ne gre samo za to, da mi, ki smo zdajle tu, ne pristanemo na štirizmensko delo. Tudi ljudje v obratu niso za to. Vsi, s katerimi smo se pogovarjali, pravijo, da so proti. Le vprašajte jih. Pa jih vi prepričajte!

In tako naprej; od nih od pol štirih, ko je vodja proizvodnje dal predlog na glasovanje. Rezultat: večina je bila proti. Nato so molče odšli, eni domov, drugi na popoldanski siht.

Naslednji dan je bilo na račun vsebine in rezultata sestanka po tovarni slišati različne komentarje. Za nekatere je bila to nekakšna zmaga, drugi pa so menili, da bi bilo modro o tem vprašanje se še pogovoriti.

14. osmega marca so znova sedli za veliko okroglo mizo v sejni sobi. Na eni strani steklarji brigadirji, na drugi vodstvo podjetja: direktor, vodja proizvodnje, vodja kadrovskega sektorja. Nekako med dvema ognjema se je tokrat znašel sindikat, pravzaprav njegov predsednik, za katerega so že zadnjič steklarji menili, da bi moral biti prisoten (a ni bil vabljen), in razume se, zagovarjati njihove interese.

Uvodna obrazložitev in utemeljitev, ki jo je povedal direktor, je bila podobna tisti s prejšnjega sestanka. Novo je bilo to, da je bila ponujena še varianta, da bi v prvi fazi štirizmensko delo uvedli le do planiranega letnega dopu-

sta, v tem času pa bi zasledovali ekonomski učinek, na osnovi ocene pa se potem odločili, kako v bodoče.

Spet smo slišali pomisleke in očitke: tehtne in manj tehtne, od slabih plač do dopustov. O slednjem je menda bilo med delavci precej dezinformacij, vodilni pa so povedali, da se po novem pravilniku upošteva tudi nočno delo, kar po prejšnjem zakonu ni bilo mogoče, in da je neto dopust za večino delavcev večji od dosedanjega – brez odbijanja sobot.

Ta sestanek pa je pokazal še na to, da se vse bolj jasno riše ločnica med vodstvom podjetja in sindikatom, oziroma med njunimi zahtevami. Če je sindikatu temeljno poslanstvo boj za delavčevo socialno varnost, je prva naloga vodstva podjetja storiti vse, da bo podjetje poslovno uspešno. To pa drugače povedano pomeni, da je organizacija delovnega procesa v njegovi izključni pristojnosti. In če se je sindikat, kot je povedal predsednik, na samem začetku upiral uvedbi štirizmenskega dela, je bil ob spoznanju, da ob načinu dela, ki nam ga trenutno narekujejo potrebe trga (zaradi propada vrste steklarn v Vzhodni Evropi) in zagotovilom vodstva podjetja, da s formiranjem večjega števila brigad lahko s prerazporeditvami v tovarni zadržimo 30–40 delavcev, ki bi sicer morali na čakanje, to dovolj tehten razlog, da takemu predlogu vodstva ni mogel več nasprotovati.

Slab občutek in negotovost? Bilo ju je čutili in potrebno razumeti, če se leta in leta trajajoči delovni ritem nenadoma spremeni, in ko se v ospredje postavlja socialna varnost zaposlenih. Najbrž ga niso odpravile direktorjeve besede, ko je dejal: »Zdaj smo na tem, da moramo marsikaj spremeniti. Tole je le en predlog v sklopu reorganizacije, ki jo pripravljamo. Menili pa smo, da je pametneje, da se o problemu pametno pogovorimo, kot pa da bi preprosto in hladno napisali odločbe brez vsakega komentarja. Želeli smo o tem slišati vašo razmišljanja, predvsem pa smo si želeli, da bi vi sami prišli do spoznanja, da je taka odločitev nujna. Ne zaradi mene, ali nas, ki smo zdaj tukaj pred vami, ampak zaradi vseh nas, ki si v Steklarni Hrastnik služimo svoj vsakdanji kruh.«

Mili Kobal

DO STEKLARNA HRASTNIK KOMISIJA ZA DRUŽBENI STANDARD

Pred izpolnitvijo preberite
PRILOŽENO OBVESTILO!

PRIJAVA ZA LETOVANJE

Podpisani ..... delavec-upokojenec

stanujoč .....
(kraj, ulica, pošta)

želim letovati v:

– PORTOROŽ

– BOHINJ

– PRIKOLICI
(ustrezno obkrožite)

v času od ..... do ..... in da mi dodelite

sobo – prikolizo z ..... ležišči.

Za letovanje prijavljam še:

Ime in priimek	Leto rojstva	Sorodstvo	Zaposlen pri
1.	.....	.....	.....
2.	.....	.....	.....
3.	.....	.....	.....
4.	.....	.....	.....
5.	.....	.....	.....
6.	.....	.....	.....

Če v navedenem času ne bi bilo prostih mest, sem pripravljen letovati tudi

od ..... do .....

Zadnjič sem letoval v počitniških domovih oziroma prikolicih leta .....

a) Vzdržujem ..... nepreskrbljenih družinskih članov, od tega .....
šoloobveznih otrok
b) Samohranilka ..... DA – NE
c) Delovni invalid ..... DA – NE

Pri točki a) napišite število članov in otrok, pri točki b) – d) pa obkrožite DA ali NE.

Hrastnik, dne 1991

Podpis prijavitelja

Prijavitelj IMA – NIMA v tem času planirani letni dopust.

Podpis obratovodstva
oziroma vodje sektorja

Letovanje: 1. maj, poletje '91

Prijave letovanja

Prijavnico, s katero prijavite svoj poletni oddih, izpolnite natančno in pravilno, podpisati jo mora tudi obratovodja oziroma pooblaščen oseba v sektorju, da s tem potrdi dopust prijavitelja.

Izpolnjeno prijavnico morate oddati v

pisarni družbene prehrane in počitniški domovi **do 26. 4. 1991** – takrat bo komisija pričela z delom. Prijave, ki bodo oddane v tem roku, jih bo komisija upoštevala in obravnavala. V roku 14. dni bodo letovalci dobili odgovor o odobrenem oz. neodobrenem letovanju, na oglasnih deskah pa bo objavljena prioriteta lista.

Nadaljevanje na str. 6.

DO STEKLARNA HRASTNIK KOMISIJA ZA DRUŽBENI STANDARD Hrastnik, dne 1991

Po pregledu vaše prijave za letovanje je komisija za počitniške domove in družbeno prehrano sklenila, da se vam ODOBRI – NE ODOBRI letovanje v:

PORTOROŽU – BOHINJU

PRIKOLICA

od ..... do ..... soba št. .... z ..... ležišči
prikolica

Prosimo vas, da se v roku 15 dni javite v pisarni družbene prehrane in vplačate akontacijo oziroma potrditev rezervacije.

Predsednik komisije:
Jože Drugovič

Ko nekateri še smučajo po naših smučiščih, drugi misli že uhajajo na 1. maj, in na poletje, ko bodo preživeli prijetne počitnice. Vemo, da v teh težkih časih veliko delavcev ne bo moglo letovati, pa čeprav potrebujejo počitek, bolj sproščeno počutje, boljši zrak, spremembo okolja. Zdaj je priložnost, da se prijavite v naše počitniške domove in počitniške prikolicke.

Z ukrepi za boljše gospodarjenje, s katerimi smo bili seznanjeni z informatorjem, 7. 2. 1991 smo izvedeli, da naj bi naša počitniška domova dali v najem, delavci Steklarne Hrastnik pa naj obdržijo prednost pri letovanju. Razpis in druge priprave glede najema domov potekajo v tem obdobju. Odločili smo se, da vseeno razpišemo letovanje za 1. maj in poletje, ker le tako lahko izberemo prijavnice in imamo dovolj časa in prednosti pred drugimi letovalci.

Glede cen ali kakšnih popustov, kreditiranja vas bomo obvestili.

Prvomajska letovanja

Za **prvomajske praznike** vas vabimo, da obiščete oba počitniška doma Portorož in Bohinj, ali pa se odločite za letovanje v počitniških prikolicah v Funtani – Poreč.

Prvomajski prazniki bodo 26. 4. pa vse do 5. 5., le nekaj dni dopusta bo treba primakniti.

● V počitniškem domu Portorož vam bomo nudili celotno oskrbo – penzion

● V počitniškem domu Bohinj bo prav tako organizirana celotna oskrba – penzion

● V počitniških prikolicah pa boste lahko letovali, kot je običaj za to vrsto letovanj.

Prijavnice za prvomajsko letovanje bomo sprejemali od 20. 3. do 5. 4. 1991 v pisarni družbene prehrane 3. nadstropja upravne stavbe. Letovanje boste prijavili s prijavnico, ki jo dobite v naši službi. Prijave bo obravnavala komisija za letovanje, ter vas o odobritvi oz. neodobritvi pravočasno obvestila.

Vse druge informacije v zvezi s prvomajskimi počitnicami dobite v naši službi ali pa po telefonu št. 115.

Letovanje

Za poletno sezono objavljamo:

- dekade letovanja
- kje bomo lahko letovali
- razpoložljive zmogljivosti
- prijavnica za letovanje
- prijava letovanja

Razpored dekad letovanja v sezoni 1991

1. dekada:	28. 6. do 8. 7.
2. dekada:	8. 7. do 18. 7.
3. dekada:	18. 7. do 28. 7.
4. dekada:	28. 7. do 7. 8.
5. dekada:	7. 8. do 17. 8.
6. dekada:	17. 8. do 27. 8.
7. dekada:	27. 8. do 6. 9.

Kje bomo lahko letovali:

- V počitniškem domu Portorož
- V počitniškem domu Bohinj
- V počitniških prikolicah, ki bodo najbrž postavljene v avtokampu Funtana Poreč

Razpoložljive zmogljivosti:

- V počitniškem domu Portorož:

- 7 sob s 4 posteljami
- 9 sob s 3 posteljami
- 3 sobe s 2 posteljama

19 sob s skupaj 61 posteljami

- V počitniškem domu Bohinj:

- 2 sobi s 4 posteljami
- 2 sobi s 3 posteljami
- 3 sobe s 2 posteljama
- 1 soba s 1 posteljo

8 sob s skupaj 21 posteljami

- V počitniških prikolicah:

- 2 prikolic s 4 posteljami
- 2 prikolic s 5 posteljami

4 prikolic s skupaj 18 posteljami

Darino Rižner

Dolga leta predani kulturnemu poslanstvu: Edvard Zdovc, Vili Alt, karli Dremel, Fanči Moljk, Mirko Potočan in v imenu Miškolina Stanak Žekar.

Naj naše bivanje ne postane puščava življenja. Premagajmo svojo samoodtujenost pa tudi samozadostnost. Vzemimo si čas in družimo se s tistimi, ki so nam blizu.

Naj bo knjiga spet naša zvesta družica; iščimo lepoto v barvitosti slik in ubranosti pesmi, črpajmo moč v naravi! Kadar so časi težki, moramo poiskati vsak svoj košček svetlobe, ki nam bo kažipot naprej. Umetniki so bili vedno družbeni kritiki in tisti, ki so kazali lepšo, bolj plemenito, zlahtnejšo pot v življenju.

Ne pozabimo, da nam je Prešeren dal za popotnico na to pot ZDRAVLJICO – himno človečnosti! Dobitniki kulturnih odličij za leto 1990 v občini Hrastnik:

PLAKETA

- Edvard ZDOVC: za življenjsko delo in osebni prispevek k razvoju in uspe-

hom rudarske godbe na pihala in ne-sebično delo z mladimi godbeniki.

PRIZNANJA

- Viljem ALT: za prizadevno in uspešno delo pri zborovskem petju.

- Karli DREMEL: za dolgoletno in aktivno delo v kulturnih društvih in drugih področjih kulturnega udejstvovanja v občini.

- Frančiška MOLJK: za uspehe in vsestransko ustvarjalno delo na področju kulturne vzgoje mladih

- Mirko POTOČAN: za dolgoletno aktivno delo v rudarski godbi kot godbenik in uspešen organizator kulturnih akcij v občini.

- Lutkovna sekcija MIŠKOLIN VVO Hrastnik: za prizadevno in ustvarjalno delo ter ohranjanje bogate tradicije hrastniškega lutkarstva.

Priznanja kulturnim delavcem

Ob letošnjem slovenskem kulturnem prazniku so bila tretjič podeljena kulturna odličja občine Hrastnik. Če je bila slovenska javnost zaradi govora ministra za kulturo dr. Capudra ob podelitvi Prešernovih nagrad dokaj razdvojena ali celo ogorčena – kaj so ob tem čutili dobitniki nagrad, ne vemo – pa so nas pozdravne besede slavnostnega govornika Tomaža Kohneta na hrastniški proslavi vodile do razmišljanja, kakšno je naše duhovno in kulturno življenje.

»Dosti besed je bilo izrečenih o slovenskem kulturnem prazniku, mnoge so že izpete in obrabljene. Tudi vprašali smo se že, zakaj praznujemo svoj dan kulture 8. februarja, ko je umrl osamel poet, ki je sredi kulturnega mrtvila svojega časa ustvarjal umetni-

ne in jih podaril svojemu narodu kot najbolj sveto in svetlo dediščino. Naj bo kakor je. Praznik bo ostal in ne bomo ga spreminjali. Morda pa bi morali spremeniti slovenski nacionalni značaj? Smo res hlapci, za hlapce rojeni. Če nadaljujem Cankarjevo misel in upanje, da si bo narod pisal sodbo sam, je zdaj pred nami pravi čas pravih dejanj kulturnih in drugih. Ciril Zlobec razmišlja za nas vse v Odi vsakdanjosti in povzemimo za njim pravo misel:

»Spustimo se že spet na trdna tla v razkošje vseh svojih petero čutov, stvari, ki v nas so in okoli nas poimenujmo s pravimi imeni. Svoboda ne bolj glasno kakor kruh, ljubezen tiše od tišine v sebi, da bi se spet drug v drugem slišali...«.

Smučarski tečaj in nova doživetja

Večina ali skoraj vsi, živimo v smrdljivi in žvepleni dolini, zato smo bili še bolj veseli, da je sindikat Steklarne skupaj s Prehrano organiziral smučarski tečaj

In še spomin – po gasilsko

v steklarskem domu v Bohinju. V dveh skupinah po pet dni je v času šolskih počitnic v Bohinju letovalo 48 otrok. Vreme nam je bilo naklonjeno,

Disko maškerada

snega pa že dolgo ni bilo toliko. V prvih dneh so bile dopoldanske temperature zelo nizke, kar je dokazoval tudi kombi, saj ni hotel vžgati. Vendar smo se vsi nasmučali tudi za prejšnja leta, ko ni bilo snega. Nekateri smo prvič stopili na zamrznjeno Bohinjsko jezero v drsalkah, drugi že pravi drsalci pa so nam pokazali, kako se tej stvari streže. Tudi nov plavalni bazen v hotelu Jezero smo obiskali. Na sprehodih smo uživali, ko smo se vozili po zadnji plati, se kepali in metali v sneg, ki je segal čez koleno. Dodobra mokri, žejni in lačni smo prihajali v počitniški dom, kjer so nam postregli z dobro hrano, pa tudi pijače so nam veliko prodali. Po večerji smo se zabavali z gledanjem videokaset, kartanjem, obiskovanjem v sosednjih sobah ter z izdelovanjem mask za disko maškerado, ki je bila organizirana v obeh skupinah.

Na anketni vprašanja o tem, kaj ti je bilo najbolj všeč, nova doživetja, česa si se naučil, smešni dogodki, česa se bomo spominjali in zimski tečaj da ali ne in zakaj, so nam odgovorili:

Rok: »Všeč mi je bilo, ko smo si sposodili drsalke, spoznal sem veliko novih prijateljev, pa tudi malo sem se zaljubil.«

Mitja in Petra: »Naučil(a) sem se za voje in slalom.«

Andrej: »Smešno je bilo, ko smo si pravili vice in se hecali.«

Tina: »Veliko novega sem se naučila, in ker so mi bile počitnice všeč, bom še šla na tak tečaj.«

Barbara: »Smešno je bilo, ko smo vse spale na eni postelji.«

Uroš: »Spoznal sem dekle, ki osvojila me je.«

Ambrož: »Prvič v življenju so me spustile »babnice« v njihovo sobo.«

Natalija: »Super je bilo, ko smo praznovali pusta in izdelovali maske.«

Jasmina: »Prvič sem videla zaledenelo jezero. Še bom odšla na takšne počitnice.«

Iva: »Nikoli si nisem mislila, da je še kakšno upanje, da bi se naučila smučati.«

Andrej, Alen, Aljoša: »Novo diživetje – mazanje s kalodontom!«

Nina: »V snegu sem izgubila čevljev.«

Biljana: »Igrali smo se mrtvake in padali v sneg.«

Petra: »Ko smo gostile fante iz sosednje sobe, se je stara postelja na vsem lepem podrla.«

Jože: »Novo doživetje je devet padcev v treh dneh ter tovarišovo smrčanje, ki je delovalo name kot uspavanka.«

Špela, Andreja: »Smešno je bilo, ko sem padla z vlečnice.«

Nataša: »Izbrali smo par tedna.«

Matjaž: »Če bom še šel? NE – slaba dekleta, DA – dobra hrana.«

Odgovori povedo, da nam je bilo lepo in prijetno, da smo se naučili svežega zraka in spoznali nove prijatelje ter se vsi naučili smučati. Zato se zahvaljujemo Sindikatu in Prehrani Steklarne Hrastnik, da so nam organizirali te čudovite počitnice, kakor tudi staršem, da so nam jih omogočili. Čeprav je sedanjost težka, upamo, da se prihodnje leto spet vidimo na počitnicah v Bohinju.

Vtise zbrala Nevenka Sihur

Pomoč nam je olajšala stisko

Vodstvu sindikata Steklarne Hrastnik, enako vodilnim delavcem se iskreno zahvaljujemo, da ste nam ob nesreči, ko smo zaradi poplave ostali brez stanovanja in opreme, priskočili na pomoč. Iskreno zahvalo izrekamo tudi sodelavcem v izmeni Ranzinger in Hanziju osebno, Franciju Sušterju, izmenskimi vodjem in sodelavkam kontrole ter sosedom Kajičevim ker ste nam nudili materialno pomoč.

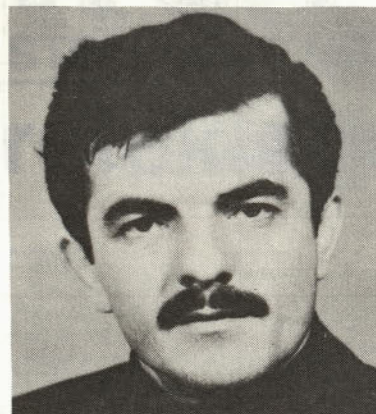
Nadvse hvaležni smo tudi mami Matekljevi, ki nam je v tistih najtežjih dneh nudila stanovanje in hrano, Ladu Mateklju pa hvala za pomoč pri naši selitvi.

Pomoč vseh vas nam je olajšala stisko, zato še enkrat: hvala vam.

Karel Kavšek in žena Joža, hčerka Suzana in zet Rado ter vnuk Jan.

V slovo

Ivan Hafner

S petkom se je iztekel še en delovni dan. Iz tovarne smo odhajali v pričakovanju dela prostih dni, sobote in nedelje. Ko smo se v ponedeljek vračali, nas je v tovarno z nemim plapolanjem pospremila črna zastava. Do nekaterih je vest o nenadni smrti Ivana Hafnerja segla v nedeljo, do drugih je prišla na delovnem mestu. Za vse pa je presretna in težko dojemljiva.

Zahvale

Ob odhodu v pokoj se zahvaljujem vsem, ki ste mi zaželeli zdravja in sreče. Iskrena hvala tudi za darila in cvetje. Delovnemu kolektivu Steklarne pa v bodoče želim uspešno poslovanje.

Ervin Predovnik

***

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem za prelepa darila, vso pozornost in dobre želje, ki ste mi jih izrekli na moj zadnji delovni dan. Še posebno se zahvaljujem za delo, trud in pozornost Frenkiju, Anici, Eriki, Lidiji in Stojanki. Šefu Tonetu Kobalu najlepša hvala za prelepe poslovične besede, ob katerih ni šlo brez solz. Iskrena hvala tudi ansamblu, ki nam je igral in nas prijetno zabaval pozno v noč. Drage sodelavke in sodelavci! Skupaj smo preživeli lepe, včasih tudi težke trenutke, vendar v pokoj odhajam z lepim spominom, kajti slovo, ki ste mi ga priridili je nepozabno. Vsem še enkrat prisrčna hvala v želji, da ostane zdravi in dobri prijatelji, kolektivu Steklarne Hrastnik pa želim še mnogo delovnih uspehov.

Doko Pokrajac

***

Ob odhodu v pokoj se najtopleje zahvaljujem svojim sodelavcem v brusilnici za izkazano pozornost in darila. Za vnaprej pa vam želim obilo delovnih uspehov, zdravja in osebnega zadovoljstva.

Alenka Jazbinšek

Ivan je bil sin rudarske družine. Rodil se je 18. 12. 1941. V Steklarni se je zaposlil leta 1958. Njegova delovna pot se je začela z odnašanjem steklenih izdelkov, ga vodila k poklicnemu napredovanju vse do strojnega steklarja. Ko so tri desetletja težkega dela načela njegovo zdravje, se je moral, čeprav nerad, posloviti od dela za steklarskim strojem. Tako kot med sodelavci steklarji si je tudi na novem delovnem mestu v brusilnici priljubljenost in spoštovanje med sodelavci in nadrejenimi zgradil s predanostjo delu, poštenostjo, s svojo človeško toplino.

Več kot trideset let dela je pustil v Steklarni in skoraj toliko let se je predajal v dobrobit Strelske družine Steklar: kot športnik, pri gradnji strelskega doma je bil kot člen v verigi, ki nikoli ne popusti. Zadnja leta je bil zgleden tovariš in mentor strelcem pionirjem, ki so na tekmovanjih dosegali lepe uspehe. Še dan pred tistim usodnim 3. februarjem se je lahko veselil njihovega športnega uspeha. Žal, zadnjič. V tovarni smo izgubili sodelavca, Strelska družina Steklar športnega tovariša, žena Bronja moža... Čas bo sčasoma zabrisal bolečino, vselej pa se bomo s ponosom spominjali, da smo za sodelavca in prijatelja imeli Ivana Hafnerja-Janča.

Ob odhodu v pokoj se zahvaljujem vsem sodelavcem posebej povabljenim, ki ste se odzvali in poskrbeli, da je bil moj zadnji delovni dan nepozaben. Prav tako se zahvaljujem za darila in želje, da bi dolgo užival zasluženi pokoj.

Zahvaljujem se tudi osebju strelske družine »Steklar«, ki so poskrbeli za dobro počutje v njihovem domu. Vsem članom kolektiva Steklarne Hrastnik želim veliko delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva.

Risto

***

Vedno sem se veselil prostih dni, ko pa se je približeval čas mojega odhoda v pokoj me je obhajal čuden nemir in potrtost. Rad sem bil med vami.

Ob mojem odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem splošno kadrovskega sektorja in računskega oddelka za prelepa darila in izkazano pozornost.

Posebej se zahvaljujem šefu in prijatelju Francu Vidoviču za ganljive poslovične besede, dekletom iz kadrovske službe Marici, Slavici in Marinki pa za trud in pomoč.

Želim vam čimveč delovnih uspehov, da bi čez težke trenutke, ki nas morda še čakajo, čimbolj smelo preskočili in da bi se razumeli kot smo se takrat, ko smo bili še skupaj.

Edi Pufler

Nagradna križanka

3	PREPROSTO ANTICNO RAČUNALO	NAŠA VR- HUNSKA TENIŠKA IGRALKA	NAŠ SMU- ČARSKI SKAKALEC, SVET. PRVAK	ZEYSOVA LJUBICA	GLAVNO MESTO GRUZIJE	ZGODOVIN- SKA REKA (CEZAR)	ISTOST, ENAKOST DVEH STVARI	MESTO NA FINSKEM	ERBIJ	3	INDIJSKI PEŠNIK	DEČEK S ČUDEŽNO SVETILKO	ELEKTRON- SKA NA- PRAVA ZA ODKRIVA- NJE LETAL	JAPONSKI PISATELJ (KOBŌ)	VALJEVO	ANGLEŠKI FIZIK, NO- BELOVEC (FRANCIS WILLIAM)	MESTO V KONGU	POVEZNIK ZA PODVO- NA DELA	FRANCOŠKI IZDELO- VALEC KLAVIRJEV
ŽENA GRŠ- NEGA BOGA POZEJODNA KRALJICA MORJA										SLOVENSKO OBMEJNO GOROVJE									
BUDIŠČNO SVETIŠČE NA OTOKU JAVI										DROBNO- ZRNAT SADROVEC									
										VARAŽDIN									
PLESALKA PAVLOVA				NEKDANJI PREBIVALEC NA PIRE- NEJSKEM POLOTOKU					KOŠARKAR DIVAC						PRITOK DONAVE				
															PETER AMBROŽ				
KITAJSKO BRENKALO				NAPRAVA ZA PRE- NOS TV SIGNALOV					SVILA					KLANJE, MASAKER					
									STAREC, SIVEC										
3	KARL CZERNY			UDAR BOLEZNI (V MEDICINI)						HITER TEK				INDIJSKI PEŠNIK					
	ZADARSKO ZALEĐJE (RAVNI ...)									VDOLBINICA ZA RAZSVE- TLJAVO									
INDONEZIJSKA OTČNA SKUPINA V MOLUKIH				REKA V INDIJI				VNEMA, POLET				SESTAVIL: KARLI DREMEL	PRAVEC	REKA V JUŽNI FRANCIJI	EVROPSKA RAKETA	STAROEGIP- ČANSKI BOG MODROSTI	HINKO BRATOS	HODNIK POD ZEMLJO	
				ZANIMANJE				RESA VRESJE											
KRAJ NA KOPRSKEM				OAZA V LIŠIJSKI PUŠČAVI							POKRAJINA V JAR	MIRUJOČI DEL ELEKTRO- MOTORJA							
REKA V ANGLIJI					GEORGE ENESCU	GLAVNO MESTO ARMENIJE						DRŽAVA V SEVERNI AFRIKI							
												DENARCI (STARINSKO)							
NEMŠKI KOLEŠAR (RUDI)						PREME- TENKA				PIJAČA PRED JEDJO									
AM. FILMSKI IGRALEC (CHRISTOPHER)							ANDREJA KNOL		MESTO OB KAS- PIJSKEM MORJU	SVETI O- GENJ PRI IRANCIH	TROJICA					PEVKA RUPEL	JESI, H, KIS	SANKE	
											KREDIT								
PRITOK LJUBLJANE					PARAZITI, KI SE IMA- NIJO S KRVJO SESALCEV	ANGLEŠKI POLARNI RAZISKO- VALEC (JOHN)	MESTO V IRANU	SIN (PO ARABSKO)						SANJE	SVETIŠČE, HRAM	ŠPANSKI NARODNI JUNAK			
3	NOBELIJ	ARGON	TANTAL	ŠVICARSKI PRAKANTON					MLADOST- NA DOBA										
				ALFRED NOBEL					SIBIRSKI VELETOK										
NAŠA SRE- BRNA SMU- ČARSKA-SLA- LOMIŠTKA												SLOVENSKI BIOLOG (MIROSLAV)			JAPONSKA VALUTA				
MESTEČE BLIZU BERLINA												REKA V PA- KISTANU			GLASBENIK SOSS				

Zahvale

Ob smrti drugega moža

Ivana Hafnerja

se iskreno zahvaljujemo pevcem in godbi Svoboda II za žalostinke, govornikom pa za besede ob slovesu. Prav tako iskreno zahvalo za nesebično pomoč izrekamo Strelski družini Steklar, sodelavcem v slikarnici za materialno pomoč, iskrena hvala tudi vsem, ki ste z nami sočustvovali in nam izrazili sožalje, darovali cvetje, ter se udeležili poslednjega slovesa.

Žena Bojana in sorodniki

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, ter starega očeta

Štefana Cigalnjaka

se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem za izrečena sožalja in podarjeno cvetje. Prisrčna zahvala govorniku za izrečene poslovilne besede ter godbi Steklarne. Vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti iskrena hvala.

Vsi njegovi

V 62. letu starosti nas je za vedno zapustil

Miha Vučko

Iskreno se zahvaljujemo godbi in pevcem za žalostinke, govorniku za besede, sosedom in prijateljem za pomoč in izrečena sožalja. Iskrena hvala tudi vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žena Marija in sorodniki

Med reševalce s pravnimi rešitvami bomo z žrebom razdelili sedem nagrad:

1. nagrada 200,00 din
2. nagrada 150,00 din
3. do 7. nagrada 100,00 din

Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo STEKLARJA, 61430 HRASTNIK, Cesta 1. maja 14 do 28. 3. 1991.

Nagrajeni reševalci

Za nagradno križanko št. 1-2/1991 smo prejeli 51 rešitev. Žreb je namestil nagrade naslednjim:

1. nagrada 200,00 din: Marjana Fabjan, upok.
2. nagrada 150,00 din: Jože Rojko pet nagrad po 100,00 din: Jožica Omerzi, upok., Vikica Oplotnik, upok., Ivan Gošler, Lidija Kirn, Silvo Rojko

Rešitev prejšnje križanke

Vodoravno: Priamos, namera, zrak, rantaha, Atenec, Lome, Iztok, ramazan, Romul, Šorli, Avila, Eva, Bra, Eda, jatagan, Ist, ped, Amot, Nimes, epik, etat, Ava, tnal, loka, T.J., R.U.R., Roa, Nekrasov, Aelita, A.P., Taormina, V, Joan, laso, opal, Ace, trgateg, Kun, narda, moderator, Čad, Jakob, arena, akarina, Enare, Nanak, kanonir.

(K. D.)

steklar

Odbor za obveščanje: Marijanca Polzelnik - predsednica, člani: Milan Crnković, Janez Ciglar, Jože Drugov, Jože Godicelj II. in Albert Kaplar. Uredniški odbor: Mili Kobal - glavna in odgovorna urednica, člani: Zdenka Fabjan, Majda Krošlin, Alojz Marcen, Ervin Predovnik in Franc Vidović. Fotografije Branko Klančar. Grafična priprava in tisk v nakladi 2200 izvodov tiskarna Formatisk. Naslov uredništva: Steklar, Hrastnik, Cesta 1. maja 14, telefon 0601/41-622, int. 110. Po sklepu republiškega komiteja za informiranje je glasilo oproščeno davka od prometa proizvodov.